

Een preek van J.C. Philpot: De overvloed der liefde in kennis en bevinding

uitgesproken in Stamford op 11 oktober 1863, overgenomen van www.dewoesteweg.nl

‘En dit bid ik God, dat uw liefde nog meer en meer overvloedig worde in erkentenis en alle gevoelens; Opdat gij beproeft de dingen, die daarvan verschillen, opdat gij oprecht bent, en zonder aanstoot te geven, tot de dag van Christus; Vervuld met vruchten der gerechtigheid die door Jezus Christus zijn tot heerlijkheid en prijs van God.’

Philipp. 1:9-11

Hebt gij ooit, bij het lezen der Zendbrieven van het Nieuwe Testament, opgemerkt welk een geest van het gebed er in de borst van Paulus huisvestte voor de onderscheiden gemeenten en enkele personen, aan wie hij zijn gewichtige en krachtvolle brieven richtte? En hebt gij ook gadeslagen dat het niet slechts zijn bezigheid was, zijn hart uit te storten in aanhoudende gebeden en smekingen voor die gemeenten welke hij zelf gesticht had, zoals die van Korinthe, Efeze, Filippi en Thessalonika, en voor die enkele personen, gelijk Timotheüs en Filemon, aan wie hij persoonlijk verbonden was, en die als zijn zonen in het geloof konden beschouwd worden; maar zelfs die gemeenten, zoals die te Rome en te Colosse, die nooit zijn aangezicht in het vlees hadden aanschouwd, een even vurig aandeel in zijn Christelijke liefde hadden en een even groot deel in zijn gebeden tot God te hun behoeve? Welk een voorbeeld voor ons! en het mag wel zijn welk een bestraffing, wanneer wij ons arm, eng hart bij het wijde hart van deze Godsmen vergelijken, en onze zwakke en karige gebeden voor de heiligen des Allerhoogste bij de invloeiingen van het gebed en der smeking die immer uit zijn borst stroomden.

Maar niet slechts is er iets zeer opmerkelijks in de daadzaak van Paulus' ernst voor de troon voor de geestelijke opbouw der gemeenten van Christus, maar de voorwerpelijke stof zijner gebeden is even opmerkenswaardig als zijn biddende geest zelf. Hebt gij ooit met enige mate van aandacht de gebeden onderzocht, welke de apostel voor sommigen der gemeenten opzond, en welke hij niet alleen aangevuurd werd te hun behoeve op te zenden, maar op voortdurend schrift te stellen ten onze nut en onderrichting? En hebt gij ooit uw gebeden voor uw zielenaanwas in genade en in de kennis van onze Heeren Jezus Christus vergeleken met de gebeden, welke de Godsmen door de Heilige Geest gedrongen werd op te zenden voor de heiligen aan welke hij schreef? Maar om dit punt op een scherpere proef te stellen, zal ik u drie gebeden van de apostel opgeven, welke gij op uw gemak kunt nazien, over welke gij kunt peinzen, en welke gij kunt vergelijken met de gebeden en begeerten welke van tijd tot tijd, in begunstigde ogenblikken, in uw boezem oprijzen. Deze drie gebeden zullen zijn, ten eerste, het gebed dat vermeld wordt aan het slot van het eerste hoofdstuk van de Zendbrief aan de Efezen (Efeze 1: 15-23); het tweede zal zijn het gebed, dat vervat is aan het einde van het derde hoofdstuk van de Zendbrief (Efeze 3: 17-19); en het derde zal het gebed zijn, dat wij door de apostel opgezonden zien in het Iste hoofdstuk van de Zendbrief aan de Colossensen (Kol. 1: 9-12). Mijn tijd veroorlooft mij niet de onderwerpelijke stof aan te stippen, veel minder daarin te dringen. Ik wenste zulks te kunnen doen, daar zij tot overloopen toe vol zijn van de rijkste, uitgezochtste geestelijke stof; maar gij kunt ze biddend en aandachtig thuis overwegen, en zo zoeken te verstaan, gevoelen, en verwezenlijken wat de mening des Geestes in dezelve is, en zo geleid worden om ze na te volgen, niet op een koude, droge, vormelijke wijze, maar door de meedeling van goddelijk licht en leven door dezelve aan uw ziel.

In de woorden voor ons hebben wij een ander gebed van deze Godsmen, maar die ik niet zal voorbij gaan, gelijk ik de anderen voorbij gegaan ben; want het is mijn begeerte en mijn voornemen om haren rijken inhoud voor u open te leggen, naar de bekwaamheid, die mij de Heere geeft.

Gij zult u herinneren dat de apostel schrijft aan de gemeente te Filippi, hetwelk gij u herinneren zult dat een grote en aanzienlijke stad was in Macedonië, in het Noorden van Griekenland, waar Paulus en Silas in de binnensten kerker geworpen, en hun voeten in de stok verzekerd werden, en waar er zulk een zichtbare bekering van de stokbewaarder plaats had (Hand. 16: 12-40).

Wij komen dan nu tot zijn gebed voor deze Filippische heiligen, in welke gij, zo ik mij niet bedrieg, vier onderscheiden gebeden zult vinden; en echter, ofschoon onderscheiden als een gezegende daad door het geheel lopende, ze samen verenigt als met een straal van goddelijk licht, en dus de genade en heerlijkheid Gods afzonderlijk en gezamenlijk op hen weerkaatst. Deze vier punten zijn:

I. Ten eerste, dat hun 'liefde nog meer en meer overvloedig worde in erkentenis en alle gevoelen'.

II. Ten tweede, dat zij 'beproeven alle dingen die uitnemend zijn', (Eng. vert.) of gelijk wij bij ons lezen 'die daarvan verschillen'.

III. Ten derde, dat zij zouden oprecht zijn, en zonder aanstoot te geven tot de dag van Christus'.

IV. Ten vierde, dat zij zouden 'vervuld worden met vruchten der gerechtigheid, die door Jezus Christus zijn tot heerlijkheid en prijs van God'.

I. Gij zult ten eerste opmerken, de personen aan wie de Zendbrief geschreven is. Dit is van groot aanbelang, en om die reden vestig ik er uw aandacht op. Als gij wilt letten op het eerste vers van dit hoofdstuk, zo zult gij zien, dat zij geschreven is 'aan al de heiligen in Christus Jezus, die te Filippi zijn, met de opzieners en diakenen'. Gij ziet dus, dat deze Zendbrief, gelijk al de andere Zendbrieven van het Nieuwe Testament aan gelovigen in Christus geschreven was; dat zij niet gericht was tot de wereld in het algemeen, tot de menigte van het menselijk geslacht, tot ongelovige joden en ongelovige heidenen, maar uitsluitend gericht tot de heiligen en dienstknechten van de levende god. Ofschoon nu deze gemeente te Filippi voorbij gegaan is, gaat de gemeente van Christus nooit voorbij. Er zijn nog heiligen in Christus Jezus, en nog Christelijke gemeenten met hun opzieners en diakenen. Wijl dus deze brief een deel is der ingegeven Schriften, spreekt zij nog tot de Christelijke gemeenten, tot de gelovigen in Christus Jezus, tot de heiligen en de dienstknechten Gods. Geen waarheid kan eenvoudiger en blijkbaarder zijn dan deze; maar hoe grof is zij overzien en misbruikt door de leerstukken en verklaringen, de beloften en voorschriften op de wereld in het algemeen toe te passen, die het bijzonder erfdeel zijn van de gelovige gemeente Gods. Wanneer wij dan de zendbrief, uit dit oogpunt beschouwd, lezen, en zien hoe al de beloften en al de voorschriften, al het onderwijs, bestraffing of vermaning daarin vervat, uitsluitend tot de gemeente van Christus behoren, dan ontdekken wij op eens hoe elk woord op zijn plaats valt. De zendbrieven op een andere wijze te lezen is enigszins gelijk aan het zien door het verkeerde einde van een verrekijker; of iemands aangezicht in het water zien als de oppervlakte rimpelt; of een beschouwing van onze gelaatstreken in een gebroken spiegel, of een die ze ondersteboven afbeeldt. Op een evangelische wijze is, als wij de zendbrieven lezen, alsof zij tot de gehele wereld geschreven waren, alles verdraaid; wij vervallen in de grootste mislagen, en missen geheel en al de mening des Geestes.

Maar merkt nu op het gewichtig slot dat uit deze eenvoudige en onweerlegbare waarheid voortvloeit - dat het noodwendig gevolg is dat de apostel, in het gebed in onze tekst, aanneemt dat zij, tot wie hij schreef, deelgenoten waren van de genade Gods, en als zodanig van die uitmuntende genade, liefde. Hij bidt niet dat zij in het bezit gesteld mochten worden van deze hemelse gave en genade, alsof zij er van ontbloot waren. Integendeel neemt hij aan, dat zij reeds in het bezit daarvan waren; want wat zou een heilige in Christus Jezus zijn zonder liefde? Waarlijk een monster. Wij horen soms van misgeboorten in het natuurlijke; van een lam dat geboren wordt met twee koppen, of zes poten, of twee harten. Zo zou een Christen, een wezenlijk Christen, zonder enige liefde tot Jezus Christus, of enige liefde tot het volk Gods, een misgeboorte zijn in de gemeente Gods. Genade heeft vele smartelijke, vele langdurige geboorten; maar het hemelse Jeruzalem, die de moeder van ons allen is, bracht nooit een misgeboorte voort uit haar zwangere baarmoeder. Zegt de apostel niet: 'al ware het dat ik de talen der mensen en der engelen, sprak, en de liefde niet had, zo ware ik een klinkend metaal, of luidende schel?' - Levenloze dingen die, geluid geven' (1 Kor. 14: 7), en daarom zonder liefde. En voegt hij er niet bij: 'al ware het, dat ik de gave der profetie had, en wist al de verborgenheden, en al de wetenschap; en al ware het dat ik al het geloof had, zodat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zo ware ik niets?' (1 Kor. 13: 2). En indien 'niets', dan ben ik geen Christen - een nul, een niets in het koninkrijk Gods. Indien er dan geen liefde is, zo is er

geen hemelse geboorte; maar waar liefde is, 'is wedergeboorte en het bewijs daarvan, volgens het getuigenis van Johannes: 'Wij weten dat wij overgegaan zijn uit de dood in het Leven, omdat wij de broeders liefhebben' (1 Joh. 3: 14). Een Christen dan, als er zo iemand kon bestaan, die noch liefde tot de Heere Jezus, noch liefde tot zijn broeder bezat, zou inderdaad een misgeboorte zijn, zulk een als nog nooit geboorte of aanzijn in het koninkrijk Gods heeft gehad.

Maar in het geval van de Filippijnse heiligen, nam hij niet slechts aan, dat zij de Christelijke genade der liefde bezaten, maar was daarvan verzekerd uit hun 'gemeenschap met hem aan het evangelie', dat is, hun aandeel aan het leven en de kracht, zegeningen en voorrechten van het Evangelie van Jezus Christus, en de liefde welke zij jegens hem openbaarden. Dus verzekerd zijnde, dat zij bedeed waren met deze christelijke genade der liefde, liefde tot de Heere en liefde tot Zijn volk, want beiden worden hierin begrepen, bidt hij voor hen, dat deze hun liefde mocht overvloeien. Hij kon de gedachte niet verdragen dat zij verminderd zou worden, dat haar kracht en omvang zou worden benadeeld, en dat zij van een stromende rivier zou verminderen tot een smal beekje, gelijk wij dat soms in de zomer zien na een langdurige droogte; veel minder, dat zij zou wegwijnen en uit haar plaats verdwijnen, gelijk 'de stroom der beken' die de troepen van Tema en de metgezellen van Scheba zou teleur stellen' (Job 6: 15, 20). Ook wenst hij niet dat het zelfs op gelijke hoogte zou blijven, maar dat zij meer en meer zou toenemen en voort stromen in een toenemende, overvloedige en gezegenden loop.

Maar hij bidt, en dit is het punt, waarop ik vooral uw aandacht zal vestigen, dat deze liefde 'meer en meer overvloedig worde in erkentenis (kennis Eng. vert.) en alle gevoelens' (oordeel of beoordeling Eng. vert.); alsof deze liefde gelijk ware aan een rivier, welke altijd toevoer behoeft van nieuwe voorraad van zuiver vers water, om die steeds stromende te houden. Gij weet dat een rivier, hoe breed of diep ook, spoedig leeg zou lopen, tenzij zij telkens toevoer ontving. Zo zou de liefde in het hart eens christens tot de Heere Jezus Christus en Zijn volk weldra leeg lopen en niets achterlaten dan modder en slijk, tenzij nieuwe toevoer van genade daarin voortdurend vloeide.

Maar de apostel vermeldt uitdrukkelijk, wat ik misschien zonder aanmatiging de twee grote voeders van deze christelijke liefde mag noemen, want gelijk een rivier niet kan blijven bestaan zonder voedende beekjes, zo vereist de liefde in de ziel van de gelovige voortdurend gevoed te worden.

1. Een van deze voeders der christelijke liefde, in onze tekst genoemd, is erkentenis. 'Dat uw liefde meer en meer overvloedig worde in erkentenis.' Ik zal daarom trachten, nadat de Heere mij bekwame, u te tonen hoe 'kennis' de liefde voedt. Maar eer dat ik zulks doe, moet ik, teneinde alle vergissingen aan mijn zijde en alle misvattingen van mijn bedoelingen aan de uw te vermijden, vooraf een zeer gewichtige onderscheiding maken tussen hetgeen gewoonlijk letterkennis wordt genoemd, en die geestelijke, hemelse kennis, waarvan onze tekst spreekt. Er bestaat een kennis van de dingen Gods, die een mens kan bezitten, zonder een persoonlijke bevinding van de nieuwe geboorte; in kort, zonder enige goddelijke werking hoegenaamd op zijn ziel, noch enig deelgenootschap in de genade Gods. Uit het lezen der Schrift en het horen van het gepredikte Evangelie, brengen velen het tot een verstandelijke kennis der waarheid die, wat betreft enige bevindelijke, levende, zaligmakende kennis van dezelve, nog in de diepste gal der bitterheid en de banden der ongerechtigheid zijn. Een mens kan de kennis eens apostels bezitten en de wereldgezindheid van een Demas; helder in het verstand en verdorven van hart zijn; kan spreken als een engel en leven gelijk een duivel; alle verborgenheden en alle kennis verstaan en niets zijn dan een huichelaar en een bedrieger (1 Kor. 13: 2). In onze dagen vindt men zulke karakters overvloedig in de gemeenten. Maar onderscheiden van deze hoofdkennis, daarvan zo onderscheiden als de hemel van de hel, is er een allergezegendste geestelijke kennis van de dingen Gods, waarmee de heiligen Gods begiftigd zijn; en het is over deze kennis dat de apostel spreekt, wanneer hij bidt dat hun liefde overvloedig worde in erkentenis; want gij zult bevinden dat de liefde eens christens altijd overvloedig is in verhouding tot zijn geestelijke en bevindelijke kennis van de dierbare dingen, die de zaligheid vergezellen.

Maar merk verder op dat het eeuwige leven zelf innig verenigd is met de kennis voor welke ik ijver, en welker natuur ik poog te verklaren. Verklaarde onze gezegende Heere niet zelf: 'Dit is

het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt?' (Joh. 17: 3). Dus zien wij dat het eeuwige leven zelf ingewikkeld is in een geestelijke kennis van God en van Zijn dierbare Zoon. En wat is een van de hoofdbeloften van het Nieuwe Verbond, dan dat 'zij allen Mij zullen kennen, van hun kleinste tot hun grootste, zegt de Heere' (Jer. 31: 34; Hebr. 8: 11). Het zou dus van ons een droevige vergissing zijn, juist omdat enige weinige arme, bedrogen schepsels opgeblazen zijn door een weinig verstandelijke kennis, dat wij die genadige kennis des Heeren zelf, die het eeuwige leven is, zouden voorbijzien of verachten. Gezegende Heere! mag het onze toenemende begeerte zijn om U meer en meer te kennen door Uw eigen genadige openbaringen aan onze ziel! Was zulks niet het verlangen van Paulus? opdat ik Hem kenne en de kracht Zijner opstanding, en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende' (Filip. 111: 10).

Wederom, als wij enigszins nauwkeuriger op het onderwerp zien, zullen wij opmerken hoe elke genade des Geestes door de kennis gevoed wordt. Ziet, bijvoorbeeld, op het geloof. Is het niet zoals Hart zegt:

't Geloof wordt door 't verstand gevoed:
En met gehoorzaamheid vermengd.'

Zo wij geen kennis aan de Heere hebben, hoe kunnen wij dan in Hem geloven tot het eeuwige leven? Het geloof is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet (Hebr. 11: 1). Maar hoe kan ik hopen op dingen, waarvan ik niets weet, of een bewijs bezitten van de ongeziene wezenlijkheden der eeuwigheid, als ik er geheel en al onbekend mee ben? Dit was niet het geloof van Abel, die een meerdere offerande dan Kaïn offerde, want hij kende een meer welbehagelijken weg; noch van Enoch, die met God wandelde; noch van enige der aloude waardigen die 'de belofte van ver hebben gezien, en hebben geloofd en omhelsd'. Zegt Paulus niet: 'Ik weet in wie ik geloofd heb?' (2 Tim. 1: 12). Als ik dan de dingen niet ken, die het geloof in mijn hart brengt, hoe kan ik dan naar waarheid en wezenlijkheid zeggen in dezelve te geloven?

Evenzo met de hoop. Een goede hoop door genade wordt gevoed door de kennis, want gelijk het geloof het tegenwoordige betreft, zo betreft de hoop het toekomstige. Abraham geloofde Gods belofte, en geloofde tegen hoop op hoop in haar vervulling (Rom. 4: 18). Maar zijn hoop zowel als zijn geloof was gefundeerd op zijn kennis van Gods trouw. Hoe kan ik dus hopen op hetgeen ik niet ken? Als ik Christus niet ken, hoe kan ik dan op Hem hopen? Als ik Zijn genade niet ken, hoe kan ik er op hopen? Als ik Zijn liefde niet ken, hoe kan ik er op ankeren? Want als mijn anker ingegaan is binnen in het voorhangsel, moet ik iets weten van Hem, die daar eeuwig zetelt.

Maar de liefde is bijzonder de uitwerking der kennis; want onze liefde zal, volgens onze tekst, meer en meer overvloedig worden in erkentenis. De liefde is, gelijk wij weten, een vrucht des gezegenden Geestes. Als het dan de Heere de Geest behaagt, de dierbare waarheid Gods voor de ziel te ontsluiten, zo omhelst de liefde wat de Heilige Geest openbaart. Alzo is er enige kennis van de enige waarachtige God door de onderwijzing des Geestes. Door deze onderwijzing openbaart Hij zichzelf aan de ziel; stort Zijn liefde uit in het hart; brengt Zijn genade nabij; ontdekt Zijn barmhartigheid; ontvouwt Zijn getrouwheid; straalt heerlijk voort in de Persoon en het werk van Zijn dierbare Zoon, en maakte zich dus krachtadig en bevindelijk bekend aan 'de kleinste tot de grootste' van hen (Jer. 31: 24). En hoe meer wij Hem kennen, hoe meer wij Hem zullen liefhebben, want Hij is zelf de liefde, en Hem lief te hebben is slechts een afspiegeling van Zijn eigen beeld.

Evenzo met betrekking tot onze gezegende Heere. Hoe meer wij Hem kennen, hoe meer wij Hem zullen liefhebben. Hoe meer wij kennen van Zijn heerlijke Persoon als Immanuël, God met ons, hoe meer wij Hem zullen liefhebben als een gepaste en algenoegzame Middelaar; hoe meer wij kennen van Zijn verzoenend bloed als geopenbaard aan, en gesprekend op een schuldig geweten, hoe meer wij Hem zullen liefhebben als dat bloed gestort hebbende, om ons te verlossen uit de onderste helle; hoe meer wij weten van Zijn gerechtigheid, hoe meer wij zien zullen hoe gepast zij is voor onze nooddriftigen, naakten toestand, en hoe meer wij Hem zullen liefhebben om Zijn lijdens in onze plaats en toestand; en hoe meer wij kennen van Zijn stervende liefde, hoe meer wij Hem zullen liefhebben om de tentoonspreiding van die liefde. Bidt de

apostel niet, dat wij mogen 'begrijpen met al de heiligen, welke de breedte, en lengte, en diepte, en hoogte zij, en bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat?' (Efeze 3: 18, 19).

Maar ik mag er ook bijvoegen, dat hoe meer wij ook weten van onszelf, van onze wanhopige toestand, onze verdorven staat, ons ellendig geval als arme verloren zondaars; hoe meer wij kennen van de boosheden van onze harten en wat wij verdienen als Gods heilige wet te hebben verbroken, en als hebbende ons zo dikwijls van Hem afgekeerd; en hoe meer wij Zijn verdraagzaamheid en lankmoedigheid, Zijn goedertierenheid en ' barmhartigheid jegens ons zien, trots al onze laaghartige afkeringen van Hem en schandelijke vergeldingen, hoe meer wij in Hem zullen zien om Hem te beminnen. Hoe meer wij ook kennen van Zijn genade, hoe meer wij die zullen waarderen; en hoe meer wij weten van Zijn heerlijkheid, hoe meer wij er op zullen verlieven. Dus, terwijl deze dierbare zaken meer en meer helder voor ons geestelijk verstand worden geopend, en krachtiger door een goddelijk getuigenis aan ons hart worden verzegeld, des te warmer worden zij in liefde omhelsd, en des te meer wordt de ziet gelijkvormig gemaakt aan het heerlijk beeld; want 'Ae nieuwe mens wordt vernieuwd tot kennis naar het evenbeeld van degene, die hem geschapen heeft' (Kol. 3: 10); en 'wij allen, met ongedekt aangezicht de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als door des Heeren Geest(2 Kor. 3: 18). Deze heerlijkheid te aanschouwen, is juist de zaligheid van het evangelie, en de uitgelezenste schat welke God kan schenken: 'Want God, die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is degene, die in onze harten geschieden heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus' (2 Kor. 4: 6).

En gelijk wij de Heere liefhebben zullen wij Zijn volk liefhebben want 'een ieder die liefheeft degene die geboren heeft, die heeft ook lief degene die uit Hem geboren is' (1 Joh. 5: 1). Laat ons dan onszelf niet bedriegen. Waar liefde tot Jezus is, daar zal ook liefde bestaan jegens degenen welke de Zijne zijn door verlossing, de Zijn door wedergeboorte, en de Zijn door persoonlijk bezit. Hoe meer wij ook zien, en hoe meer wij kennen van de schoonheid en gelukzaligheid van de Heere des levens en der heerlijkheid, hoe meer wij Zijn beeld zullen liefhebben, zoals wij dat zichtbaar afgedrukt zien in Zijn dierbaar volk, en hoe meer wij aan hen verbonden zullen zijn met tedere genegenheid als van Christus zijnde. Het is onze flauwe, karige en onvolmaakte kennis van God de Vader in Zijn eeuwige liefde, en van de Heere Jezus in Zijn genade en heerlijkheid, die ons zo dikwijls koud, levenloos en dodig in onze genegenheden jegens Hem laten; en met de vermindering der liefde jegens het Hoofd komt verflauwing voort van liefde jegens Zijn leden. Als er meer gezegende openbaringen aan onze ziel waren, aangaande de Persoon en het werk, de genade en heerlijkheid, schoonheid en gelukzaligheid des Heeren Jezus Christus, kan het onmogelijk anders, of wij zouden meer en meer vurig en teder op Hem verliefd worden; want Hij is het allerheerlijkste Voorwerp dat de ogen van het geloof kan aanschouwen. Hij vervult de hemel met de glansrijke stralen van Zijn heerlijke Majesteit; en heeft de harten van duizenden van Zijn dierbare familie op aarde verrukt door de openbaringen van Zijn bloedende, stervende liefde. Zodat als wij Hem niet liefhebben, zulks is omdat wij Hem niet kennen. Indien Hij zich dan dierbaar maakt aan hen die Hem kennen, is het bewezen dat onze liefde tot Hem juist in verhouding zal staan tot onze persoonlijke, geestelijke, bevindelijke kennis van Hem.

2. Maar de apostel spreekt ons van een anderen voeder, als ik de uitdrukking mag bezige, van deze goddelijke liefde; en dit is oordeel, of gelijk het woord eigenlijk betekent, gevoelen. Ik zal daarom de laatste benaming houden, wijl die niet slechts meer de letterlijke maar tevens een meer schriftuurlijke en bevindelijke beduiding geeft dan de eerste. Zij wordt daar verklaard door zinsandoening, dat is, bevating of gevoel, of om een meer begrijpelijk woord te bezige, 'bevinding'. Dus moet onze liefde niet slechts overvloedig zijn in kennis, welke de grondslag daarvan is, omdat, gelijk ik reeds heb aangetoond, als er geen kennis van de Heere is, er geen liefde tot de Heere of tot Zijn volk zijn kan, maar ook 'in alle gevoelens', in alle zinsandoening, in alle bevinding. Geestelijk verstand dus en bevindelijk gevoel, zijn de twee voeders der Christelijke liefde; de twee stromen, als het ware, die wederzijds zelfs uit de troon des Allerhoogste lopen, en elkaar ontmoeten en samensmelten in die oeverloze rivier: liefde. Het is

dus door deze vereniging van kennis en bevinding, van goddelijk licht en hemels leven, van de onderwijzing des Geestes en de getuigenis des Geestes, van de waarheid in het verstand en van het gevoel in de genegenheden, dat de liefde in de ziel onderhouden wordt, en uitvloeit tot de Heere en Zijn volk. Ziet gij dus nu nog niet duidelijker, hoe de geestelijke kennis, waarvoor ik ijver, zo veel verschilt van die vleselijke, verstandelijke, dorre hoofdkennis welke ik veroordeelde? De een is een stromende rivier, de andere een stilstaande poel; de een maakt het hart vruchtbaar, en doet het groeien in alle goed woord en werk; de andere laat het dorre moeras blijven, waarin elk gruwelijk ding kruipt en rondkrioelt, en waaruit immer besmetting, ziekte en dood opstijgen. Ziet ook hoe de vereniging van kennis en bevinding als de liefde voedende, het werk des Geestes onderscheidt van elke nabootsing daarvan. Daar waar waarachtig werk des Geestes is, daar zal genadige kennis en bevindelijk gevoel bestaan. Gij kunt gevoel zonder kennis hebben - dat is verkeerd; gij kunt kennis zonder gevoel hebben - ook dat is verkeerd. Gevoel als bloot gevoel, is geen zeker kenmerk van ware godsvrucht. Hebben de Rooms en geen gevoel, wanneer zij hun crucifix kussen en daarover wenen? Hadden de joodse vrouwen geen gevoel die daar zaten te bewenen de Thammuz' - haar sierlijke afgod Adonis, wiens ontijdig lot zij dus betreunden? (Ezech. 8: 14). Hebben de Arminianen geen gevoel wanneer zij, gelijk zij zeggen, het een half uur over de hel geschud' worden, en het volgende uitbarsten in juichtonen van 'heerlijkheid, heerlijkheid?' Wat! geen gevoel in natuurlijke godsdienst? Wel, in gevoel bestaat veel zelfs van haar levensbloed. Getroffen te worden door een lijkpredikatie is voor sommigen wat het voor anderen is getroffen te worden door een treurspel; en de predikstoel heeft zijn geoeffende acteurs, om de zinnen op te wekken zowel als de komedie. Zo zien wij dat gevoel, als gevoel zelf, geen zekere toetssteen van genade is; want er zijn in de godsdienst natuurlijke gevoelens zowel als geestelijke - het berouw van Achab zowel als het berouw van Petrus, de vreugde der hoorders in steenachtige aarde zowel als 'blijdschap in de Heilige Geest'. Maar deze gevoelens zijn zonder waarde, neen slimmer, daar zij ontzettend bedrieglijk zijn, als zij geen grondslag hebben in genade of de ware kennis van God.

Maar laat mij u nu tonen wat de bevinding, of gelijk de apostel het noemt, het 'gevoelen' is, dat de genade der liefde voedt en onderhoudt. Laat mij, om dit meer duidelijk te verklaren, opmerken dat een soort van verwantschap of overeenkomst bestaat tussen geestelijk gevoel en natuurlijk gevoel, geestelijken zin en natuurlijke zin, en dit in een verscheidenheid van wijze.

a. Er wordt ons dan eerst een geestelijk gezicht gegeven bij de wedergeboorte, hetwelk aan ons natuurlijk gezicht verwant is. Hoe vol zijn de Schriften van dit nieuwe geestelijke zintuig - dit geloofsoog. 'Ik ben,' zegt onze genadige Heere, 'tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen die niet zien, zien mogen' (Joh. 9: 39). Paulus werd tot de Heidenen gezonden 'om hun ogen te openen' (Hand. 26: 18), volgens de profetie: alsdan zullen der blinden ogen opgedaan worden' (Jes. 35: 5). Zo bidt Paulus: 'Namelijk verlichte ogen uws verstands' (Efeze 1: 18). Maar ik behoef geen bijbelplaatsen te vermenigvuldigen om te bewijzen wat zo duidelijk is. Ziet nu even welk een ingang het oog heeft, niet slechts voor de kennis maar ook voor het gevoelen. Als wij enig voorwerp zien om ons medelijden op te wekken, hoe ogenblikkelijk gevoelt dan het hart wat het oog overbrengt. Wij weten dat de liefde hoofdzakelijk door het oog ingaat, en zo gevoed wordt door het gezicht, dat afwezigheid van het geliefkoosde voorwerp bijna haar enige genezing is. Evenzo in een geestelijken zin, komt de goddelijke liefde binnen door het oog, en wordt gevoed door het herhaald. gezicht van het beminde Voorwerp. Op deze wijze leren wij eerst onze gezegende Heere lief te hebben. Het is nu als in de dagen vanouds, gelijk Johannes getuigde: 'En het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft hetzelfde niet begrepen' (Joh. 1: 5). Het licht schijnt nog, maar de duisternis van 's mensen natuurlijk verstand begrijpt, of ontvangt het niet. Waarom? Omdat hun zinnen verblind zijn'. Maar ziet nu het verschil in hen die 'uit God geboren' zijn. In het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond, en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Enig geborene van de Vader, vol van genade en waarheid' (Joh. 1: 14). Waarom aanschouwden zij Zijn heerlijkheid? Omdat de Heere hen het gezicht had geschonken, en zich dus aan hun geloofsogen openbaarde. En door hen die geloven is Jezus nog te zien, want door het geloof zien wij de Onzienlijke' (Hebr. 11: 27). Dit werd heerlijk door de Heere zelf aan Zijn

treurende discipelen ontvouwd: 'Ik zal u geen wezen laten; Ik kom weer tot u. Nog een kleinen tijd, en de wereld zal Mij niet meer zien; maar gij zult Mij zien: want Ik leef, en gij zult leven' (Joh. 14: 18, 19). En wederom: 'Die Mijn geboden heeft, en dezelve bewaart, die is het die Mij liefheeft; en die Mij liefheeft, zal van Mijn Vader geliefd worden; en Ik zal hem liefhebben, en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren' (Joh. 14: 21). Dus zien wij dat het is door de openbaringen des Heeren aan de ziel, dat Hij gezien en geliefd wordt. En is dan de liefde niet overvloedig in verhouding tot het zintuig des gezichts, want hoe meer Hij gezien wordt, des te meer moet Hij geliefd worden?

b. Maar wederom, er is in de genade zowel als in de natuur een geestelijk oor. Welk een toegang is het gehoor tot het verkrijgen van alle natuurlijke kennis. Ziet bijvoorbeeld op diegenen, die gelijk men het noemt doofstom geboren worden. Zij zijn werkelijk niet stom, want al hun spraakorganen zijn zo volmaakt als de onze. Maar zij kunnen ze niet zo gebruiken, dat zij verstaanbare taal kunnen voortbrengen, want er is nooit een klank tot hen doorgedrongen; en wat zij nimmer hoorden kunnen zij niet nabootsen. Wij hebben onze doofstommen in de godsdienstige zowel als in de natuurlijke wereld, die de taal Kanaäns niet kunnen spreken, want zij hebben die nooit in hun harten horen spreken; en wij hebben die welke eens doof waren en nu horen, en dat door de kracht van het almachtige 'Effatha' (Mark. 7: 34). Dus is er een geestelijk zintuig des gehors verwant aan het natuurlijke zintuig des gehoors. En bevestigt de Schrift zulks niet? 'Zo haast als hun oor van Mij hoorde, hebben zij Mij gehoorzaamd' (Ps. 18: 45). 'hoort, en uw ziel zal leven' (Jes. 55: 3). 'het geloof is uit het gehoor, en het gehoor door het woord Gods' (Rom. 10: 17). Gelijk ook het oor een ingang is der kennis, zo is het een wekker van het gevoel. Als wij enige blijde tijdingen horen, hoe springt dan het hart van vreugde op; als wij enige treurige tijdingen horen, hoe zinkt dan het hart in droefheid neer. Zo zinkt het hart in droefheid, wanneer de Heere een bestraffend woord spreekt, en huppelt in verheuging als Hij een woord van aanmoediging schenkt. 'Mijn schapen,' zegt de Heere Jezus, 'horen Mijn stem' (Joh. 10: 27). Maar wat voedt de liefde meer dan de uitspraken Zijner stem? Hoe, spreekt Hij in de beloften, de uitnodigingen, de vermaningen, en de voorschriften van het evangelie, en hoe dierbaar is elk woord dat Hij spreekt, want, gelijk de Bruid zegt: 'De stem mijns Liefsten;' en wederom: 'Zijn gehemelte is enkel zoetheit' (Hoogl. 5: 2, 16); en nog eens: 'O gij bewoonster (bewoonder, Eng. vert.) der hoven, de metgezellen merken op uw stem: doe ze mij horen' (Hoogl. * 8: 13). Maar wat zou deze stem zijn om liefde te ontvonken en te onderhouden, als er geen oor was om het te horen? Hoe muzikaal zijn de uitspraken van hen die wij liefhebben! Hoe dikwijls verblijven zij in ons geheugen als droevige echo's van het verleden 1

e. Op gelijke wijze is een geestelijke smaak aan de natuurlijke smaak verwant. 'Indien gij anders gesmaakt hebt dat de Heere goedertieren is' (1 Petr. 11: 3); 'Smaakt en ziet, dat de Heere goed is' (Ps. 34: g); 'Hoe zoet zijn Uw redenen mijn gehemelte,' ja zoeter dan honig en honigzeem' (Ps. 119: 103; 19: 1 l). Er is een smaken van de melk en honig van het evangelie, en het is door het proeven van de zoetheit van deze melk en honig, dat wij haar dierbaarheid kennen. Wat zou er van ons natuurlijk voedsel zijn als er geen smaak was? Maar hoe geurig wordt het, wanneer de smaak er bij komt om in het genot te delen, zowel als eetlust voor de spijs. Bent hongerig naar het levensbrood; bent onder degenen die onze gezegende Heere zalig spreekt als hongerende en dorstende naar de gerechtigheid, hoe zoet is dan het brood; hoe dierbaar de melk; hoe geurig de spijs op de Evangelietafel toeberaid! Dan kunnen wij beantwoorden aan des Heeren genadige uitnodiging: 'Jet, vrienden, drinkt, en wordt dronken, o liefste' (Hoogl. 5: l). Voedt dan een geestelijke smaak niet liefde, beide tot het feestmaal en tot de Heere van het feestmaal? Bent verzekerd dat de oorzaak, waarom het Woord van God vaak zo smakeloos is, is omdat wij geen eetlust of een bedorven maag hebben.

d. Maar wederom, er is een geestelijke aanraking verwant aan het natuurlijk zintuig des gevoels. Dit weten wij dat vooral het zintuig des gevoels is, als onderscheiden van de andere zintuigen. Hoe weten wij natuurlijk of de voorwerpen heet of koud zijn? Door het zintuig des gevoels. Zo is het in genade: er is een tasten van het Woord des levens, gelijk Johannes spreekt in die opmerkelijke tekst, waar bij in de omtrek van een vers drie der geestelijke zintuigen noemt welke ik tracht te verklaren. 'hetgeen van de beginne was, hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben met onze ogen, hetgeen wij aanschouwd hebben, en onze

handen getast hebben, van het Woord des Levens.' Zo zei de Heere tot Zijn discipelen: Jast Mij aan en ziet' (Luk. 24: 39); en nodigt ons nog door de profeet: 'Of, hij moest Mijn sterkte aangrijpen; hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken' (Jes. 27: 5). Raakte de bloedvloeiende vrouw de zoom van Jezus' kleed niet aan, en werd zij niet terstond genezen? Zo zocht al de schare Hem aan te raken; want er ging kracht van Hem uit, en Hij genas ze allen' (Luk. 8: 47; 6: 19). Voedt de omhelzing niet de liefde? Hoe omhelst de liefhebbende moeder haar kind! Hoe omhelzen minnenden elkaar na lang afwezigheid; en hoe vernieuwt elke omhelzing de liefde! Hoe hielden de vrouwen aan het graf Jezus' voeten vastgeklemd', alsof zij Hem niet konden, niet wilden laten gaan! En zo zegt de Bruid: Jk hield Hem vast, en liet Hem niet gaan, totdat ik Hem in mijns moeders huis gebracht had' (Hoogl. 3: 4). Hier is waarlijk gevoel en liefde overvloedig in het gevoel, in elke zin des woords.

e. Wederom is er een geestelijke reuk, want al de zintuigen hebben hun verwantschap in genade, er is de geestelijke reuk om overeen te komen met het natuurlijk zintuig. Lezen wij niet: 'Uw oliën zijn goed tot reuk; Uw naam is een olie die uitgestort wordt: daarom hebben U de maagden lief' (Hoogl. 1: 3). Maar hoe konden de maagden de geur Zijner goede oliën ruiken, zonder dat zij een geestelijken neus hadden? Izak kende iets van dit geestelijk zintuig toen hij zei: 'Ziet, de reuk mijns zoons is als de reuk des velds, hetwelk de Heere gezegend heeft' (Gen. 27: 27). Is er ook niet van onze genadige Heere gezegd: 'Al uw klederen zijn mirre, en aloë, en kassie' (Ps. 45: 9); en toen Hij zich voor ons overgaf was zulks 'een offerande en een slachtoffer Gode, tot een welriekende reuk' (Efeze 5: 2). Maar hoe kunnen wij de welriekende mirre ruiken, die van Zijn lippen vloeit, zo wij geen geestelijken reuk hebben? (Hoogl. 5: 13).

Dus zien wij hoe al deze geestelijke zintuigen - het gezicht, het gehoor, de smaak, het gevoel en de reuk de liefde voeden; en daarom bidt de apostel dat zij meer en meer overvloedig worde, niet alleen in erkentenis, maar in al die geestelijke zintuigen, die geoefend worden, om beide goed en kwaad te onderscheiden. Als ik de Heere zie, zal ik Hem liefhebben; als ik de Heere hoor ' zal ik Hem liefhebben; als ik de Heere proef, zal ik Hem liefhebben; als ik de Heere gevoel, zal ik Hem liefhebben; als ik de liefelijke oliën des Heeren ruik, zal ik Hem liefhebben; en zulks in verhouding tot de scherpheid van mijn gezicht, mijn gehoor, mijn smaak, mijn gevoel, en mijn reuk.

Dit is dan de bijzondere zegen van een levende bevinding, dat zij hand aan hand met genadekennis gaat, om onze hemelse liefde te voeden; en dat Christus het einde en Voorwerp van beiden is; het einde en Voorwerp van alle zaligmakende kennis, en het einde en Voorwerp van alle ware bevinding; want hierin is Hij, gelijk in elke andere zaak, de Alfa en de Omega, het begin en het einde, de eerste en de laatste.

II. Maar ik ga over tot de overweging der volgende bede van de apostel voor zijn Filippische broeders, welke inderdaad nauw verenigd is met hetgeen reeds behandeld is: Opdat gij beproeft de dingen die uitnemend zijn (Eng. vert.), of, gelijk de Hollandse vertaling leest: de dingen die daarvan verschillen.

Ik zal beide overzettingen aannemen, en de laatste het eerst nemen. opdat gij beproeft de dingen die daarvan verschillen.'

1. Een Christen heeft op zijn wandeling door deze wereld vele dingen, waarin hij geroepen wordt zijn geestelijk oordeel te oefenen. Hij moet niet blindelings door anderen geleid worden, zelfs niet door zijn beste vrienden of meest vertrouwenswaardige raadgevers; evenmin moet hij op zichzelf vertrouwen om wijsheid en bestuur; en veel minder moet hij geheel en al zorgeloos zijn, betreffende de voetstappen welke hij doet. De zonde en de satan leggen voortdurend strikken voor zijn voeten; en daarom moet hij omzichtig en voorzichtig wandelen, opdat hij er niet in verward worde. Hij zal ook bevinden, dat hoe meer hij begeert te wandelen in de vrees des Heeren, hoe veel te meer een grote verscheidenheid van gevallen altijd voor zijn gemoed zullen komen, waarvan hij, tenzij hij ze beproeft, zich de wezenlijke waardij of kracht niet verzekeren kan. Nu wordt er van deze altijd verschillende omstandigheden in de tekst gesproken als 'dingen die daarvan verschillen'.

Soms hebben wij onze eigen bevinding te beproeven. Wij weten dat er een valse bevinding is; een natuurlijk geloof; een bedrieglijke hoop en een voorgewende liefde; want wij zien een overvloed van deze bedrieglijkheden overal rondom ons. Wij hebben dan ons eigen geloof,

hoop, en liefde te beproeven, om te zien of zij echt zijn. Draagt mijn bevinding de kenmerken van een Goddelijke hoedanigheid? Is mijn geloof de gave Gods? Is mijn hoop een goede hoop door genade? Is mijn liefde de vrucht des Geestes, of spranken die ik zelf ontstoken heb? Bemin ik met woord en met de tong, of inderdaad en in waarheid? Wat heeft de Heere aan mijn ziel meegedeeld? Draagt mijn godsdienst kenmerken en bewijzen dat hij de vrucht is van Zijn eigen genade? Dit is dingen beproeven, die daarvan verschillen, want wij weten welk een breed verschil er bestaat tussen een ware bevinding en een valse.

Wederom, mijn beweegredenen verschillen op onderscheiden tijden in grote mate; zij moeten dan beproefd worden. Enige beweegredenen zijn goede, andere slechte; enige natuurlijke, andere geestelijke; enige kunnen het licht verdragen, andere kunnen dit niet. Ik moet dan mijn beweegredenen beproeven, want de waardij der daden berust bijna geheel op haar verborgen bronnen.

Ook mijn woorden. Als een prediker, moet ik mijn woorden beproeven, of zij gelijk zijn aan Nafthali's 'schone woorden' (Gen. 49: 21); of zij overeenstemmen met de waarheid in het Woord geopenbaard; of zij overeenkomen met de bevinding van Gods heiligen. Zo onze verborgen woorden, wij hebben ze te beproeven. Werden zij gesproken in de vrees des Heeren? Waren zij ijdel of beuzelachtig, of woorden van ernst, zedigheid en overeenstemming? Eveneens onze gedachten: wij hebben ze te beproeven, of zij kwaad zijn of goed, vleselijk of geestelijk, genadig of goddeloos.

Alzo onze geest: want wij moeten onze eigen geest, zowel als die van anderen beproeven. Is hij de geest eens Christens, of de geest der wereld? Is hij een zachtmoedige of een trotse geest? een godvruchtige of een goddeloze geest? een vergevende of een haatdragende geest? een betamelijke of een onbetamelijke geest? Wij hebben onze geesten op deze wijze te beproeven, of wij zullen droevige misslagen begaan, wellicht onze Christelijke belijdenis ontoren, of ons eigen geweten en het geweten van anderen verwonden. Ik kan niet tevreden zijn met een zorgeloze Antinomiaanse geest, of die geest van wispelturigheid en beuzelachtigheid, stugheid en onbeschaamdheid, die in onze dagen beide in de predikstoel en in de zitplaatsen doorgaat voor vaste verzekerdheid, maar die ik vaste misleiding of trotse verwaandheid noem.

Op een gelijke wijze hebben wij onze wegen in het algemeen te beproeven, of zij bestaanbaar zijn met het Evangelie; of ons leven, gedrag en omgang onze belijdenis passen, en of wij leven ter heerlijkheid Gods. Het is een ontzettend werk, zo door de satan verblind en verhard te zijn, dat wij nooit de zaken overwegen hoe zij in het gezicht van God staan, de grote Hartendoorzoeker. Maar wat is onze maatstaf, want wij moeten er een hebben teneinde een rechtvaardig oordeel te oordelen? Wij hebben er twee: de een is het onfeilbaar woord Gods, dat alle dingen toetst, en het grote gerechtshof zijn moet; de andere is onze eigen bevinding, de leidingen Gods met en de onderwijzingen Gods in onze eigen ziel. En door deze twee dingen, het woord van God uitwendig, en het leven Gods inwendig, hebben wij te 'beproeven de dingen die daarvan verschillen'. Indien nu onze woorden en daden, geest en gedrag, deze twee toetsstenen niet kunnen verdragen, zijn zij onzuiver; en hoe zullen zij dan bestaan voor het hartdoorzoekend oog van degene met wie wij te doen hebben?

Maar ziet nu het verband tussen deze en de eerste bede. Als onze liefde overvloedig is in erkentenis en alle gevoelens, worden wij in een toestand geplaatst, om te beproeven de dingen die daarvan verschillen; want de liefde is zeer scherp ziende. Welk een scherp oog heeft zij! Hoe leest zij het gelaat der mensen; hoe verklaart zij de blikken; welke betekenissen hecht zij aan kleine gebeurtenissen; en hoe vlug is zij om onderrichting te bekomen uit de blik van een oog of de plooi der lip. En de liefde heeft iets zeer teders en gevoeligs bij zich. Er moet gevoel zijn, waar liefde bestaat, want daar zij een drift is, die zulk een algeheel bezit van het hart neemt, en zo teergevoelig is, is zij begerig om te beproeven, wat er zich voor of tegen stelt. Zo is het in de goddelijke liefde. Zij zal de zaken nemen en wegen gelijk God ze gewogen wil hebben, door te beproeven de dingen die daarvan verschillen; want het scherpe oog der liefde zal weldra zien wat God goedkeurt, en wat Hij afkeurt. Als nu dit geestelijk oordeel geoefend wordt, zal er op de beslissing welke de liefde geeft, een goedkeuren volgen van de dingen die uitnemend zijn.

2. Dit volgt noodwendig op het beproeven van de dingen die daarvan verschillen, en het komen tot een rechte beslissing op dezelve; want beide, een verlicht oordeel en een minnend hart, stemmen samen in deze goedkeuring. Als wij dan strijdende omstandigheden in deze twee schalen hebben beproefd, dan kunnen wij op hetgeen goed is niet alleen het zegel der uitnemendheid drukken, maar kunnen het als zodanig verzegelen met onze eigen liefhebbende goedkeuring. Er bestaat een zien van het licht en een haten van hetzelfde, zoals Milton de satan voorstelt, de zon vertellende hoe hij haar stralen haatte; en er zijn zulken van dewelken wij lezen dat 'zij zijn onder de weerstrevers des lichts' (Job 24: 13). Maar de liefde keurt alles goed dat in het licht van Gods getuigenis schijnt. Wat God ook geopenbaard heeft in het Woord, wat Hij ook met eigen hand in de ziel geplant heeft, draagt het zegel van deszelfs groten Oorsprong. Als wij dan begunstigd zijn met geestelijke kennis, keuren wij de dingen goed die uitnemend zijn, omdat zij uit God zijn. Er is geen groter kenmerk van bedorvenheid, dan goed voor kwaad en kwaad voor goed, bitter voor zoet en zoet voor bitter te stellen. Het is de laatste uitkomst der menselijke boosheid, eerst goed en kwaad te verwarren, en dan koelzinnig het laatste te verkiezen. Dit was het toppunt der zonden van de Heidenwereld, dat zij 'het oordeel Gods kennende, dat zij die zulke dingen doen des doods waardig zijn, niet slechts dezelve doen, maar een welbehagen hebben in degenen die ze doen'. Als onderscheiden dus, van deze afschuwelijke beelden, zal de heilige Gods de dingen goedkeuren die uitnemend zijn. Laat ons enige van deze uitnemende dingen beschouwen die hij bereidvaardig goedkeurt.

a. De liefde Gods in de gift van Zijn dierbare Zoon, is de uitnemendste van al zijn aanbiddelijke deugden in de schatting der liefde. 'Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God,' zei een der Ouden (Ps. 36: 7).

b. Niet minder uitnemend is de genade der liefde in het hart, die uitvloeit uit de openbaring der goedertierenheid Gods. De apostel zegt daarom tot de Corinthiërs: 'En ik wijs u een weg, die nog uitnemender is' - de weg der broederlijke liefde', of liefde (1 Kor. 12: 31).

c. Genade in haar vrijmacht, volheid, gelukzaligheid en overvloedigheid over de menigvuldigheid der zonde, is zo uitnemend in zich zelf als heerlijk voor God, en zo uitnemend voor ons, als gepast voor de mens en geschikt voor elk gebrek en iedere ellende van de zondaar, dat zij onze vurigste goedkeuring waardig is. Maar wanneer zal ik wezenlijk de uitnemendheid der evangeliegenade goedkeuren? Als ik ze ken, en als ik ze gevoel; want dan zal mijn liefde overvloedig zijn in erkentenis en alle gevoelens. Dan versta ik werkelijk haar zaligheid; dan gevoel ik niet slechts haar zoetheid, maar ik beproef de dingen die daarvan verschillen, verlossing door genade, en verlossing door werken. Ik zie de uitnemendheid van het eerste; ik zie de bedrieglijkheid van het laatste; en ik keur het uitnemende goed.

d. Maar door dezelfde 'kennis' en hetzelfde 'gevoelen', zie ik op de heiligen Gods, en ik bevind dat zij zijn, waar de Heere hen zelf voor verklaard heeft, 'de heerlijke der aarde' (Ps. 16: 2, 3). Maar hoe weinigen zijn er die werkelijk de heiligen Gods erkennen, als de heerlijke der aarde, of geloven dat zij zijn wat de Heere hen noemt: het zout der aarde' (Matth. 5: 13), om die voor het bederf te bewaren, en 'de steunpilaren der aarde', waarop de Heere 'de wereld gebouwd heeft', opdat zij niet in puin zou storten (1 Sam. 2: 8). Hoe verachten, haten en vervolgen de meeste hen, in plaats van hen te erkennen en zich in hen te verlustigen. En waarom? Omdat hun ogen niet door een straal van goddelijk licht verlicht zijn om hun uitnemendheid te zien, noch hun harten door goddelijke genade getroffen om die lief te hebben. Want wat is hun uitnemendheid? Niet in het schepsel: daarin is geen uitnemendheid. Maar dit is hun heerlijkheid, dat zij het beeld en de gelijkenis van Christus hebben. Dit is hun uitnemendheid, dat Jezus in hen gezien wordt. Wij hebben de uitnemendheid van Jezus gezien; wij hebben Zijn schoonheid bewonderd, wij zijn op Zijn genade verliefd geworden, en hebben ons in Zijn heerlijkheid verlustigd. Als wij nu het beeld van Jezus in de harten van Zijn volk zien afspiegelen, moeten wij die goedkeuren, zowel als liefhebben, omdat zij Hem gelijkt. Als gij een echt Christen ziet, iemand die zachtmoedig en nederig, teer, verootmoedigd en boetvaardig is, met een hart vervuld met geloof, hoop en liefde, wandelende in de vrees Gods; begerig om de wil des Heeren te kennen en te doen; onderworpen onder lijden; geestelijk gezind, en de leer versierende door een godzalig leven, keurt gij dan zo iemand niet goed als een van de uitnemende der aarde? En als gij een mens in een godsdienstbelijdenis trots en stug,

wereldsgezind en begeerlijk, grootsprekend en vermetel, vol zelfverheffing en zelfbedrog, lichtzinnig en beuzelachtig, vleselijk en aartsgezind, in tegenspoed niet onderworpen aan de wil van God, in voorspoed besloten zijn eigen wil en weg te volgen, keurt gij dan die mens en hetgeen gij in hem ziet niet af, als in strijd zijnde met de zin van Christus en het lijdende beeld des Zoons van God? Het moet zo zijn, als gij een rechte bevattning van de dingen Gods hebt. Als Goddelijk licht uw gemoed heeft verlicht, goddelijk leven uw hart heeft levend gemaakt, en gij de Heere en Zijn volk bemint, moet gij de uitnemende dingen goedkeuren. Want zij worden zo aan uw geweten aanbevolen, dat gij even zo min anders kunt doen dan gij een koelzinnige leugen kunt spreken of zwart wit noemen. En als gij die goedkeurt, zult gij alles afkeuren wat strijdig is met, of verkorting van die uitnemendheid. Dit nu is het, wat ons van de wereld en de geest daarvan en van allen wier ogen door de God van deze wereld verblind zijn, onderscheidt, dat terwijl zij de dingen goedkeuren die God verfoeit, wij de dingen goedkeuren die God liefheeft. Hier is de zin van Christus; hier is de onderwijzing des Geestes, die ons in zekere mate te zien geeft zoals Christus ziet, te gevoelen zoals Christus gevoelt, lief te hebben zoals Christus liefheeft, en goed te keuren gelijk Christus goedkeurt. Wij zullen nooit verdwalen, zolang wij de dingen goedkeuren, die uitnemend zijn, en zoeken, naar dat de Heere ons bekwame, de wil van God te kennen en die te doen. Maar onmiddellijk als wij deze geestelijken maatstaf uit het oog kwijt zijn en het oordeel der mensen oprichten, dan geraken onze ogen verblind, onze harten verhard, ons gewetens verkleumd, en in plaats van de dingen die uitnemend zijn goed te keuren, kunnen wij tragsgewijze en onbewust in de geest der goddeloosheid geraken.

III. Maar nu komt onze volgende en derde bede, 'opdat gij oprecht bent, en zonder aanstoot te geven tot de dag van Christus'. Oprechtheid is de levensadem des Christens. Als hij niet oprecht is, is hij niets. Ik sprak daar straks van een misgeboorte in het Christendom, en ik zei dat een Christen zonder liefde inderdaad een misgeboorte was. Maar ik mag verder gaan, en zeggen dat een Christen zonder oprechtheid niet zou kunnen bestaan.

1. Maar welke soort van oprechtheid bedoelt onze tekst? Iemand kan oprecht, dat is natuurlijk oprecht zijn, en echter geheel en al buiten het heiligdom der goddelijke onderwijzing zijn. Was Paulus niet oprecht toen hij naar Damascus ging, dreiging en moord blazende tegen de heiligen Gods? Maar hij dwaalde oprecht. De enige oprechtheid welke die naam waardig is, is die welke de apostel noemt 'oprechtheid Gods' (2 Kor. 1: 12), dat is, een oprechtheid door de macht Gods in het hart gewrocht. Het oorspronkelijke woord in de tekst is zeer treffend; het beduidt een oprechtheid, die geoordeeld of onderzocht kan worden door het licht van de zon, als onderscheiden van die onoprechtheid en bedrieglijkheid welke, gelijk de vleermuis en de uil, in de donkere hoeken kruipen. Christelijke oprechtheid kan het licht van de zon verdragen, en in kort zij is een straal van de zon der gerechtigheid die ze schiep. Iemand kan niet werkelijk en waarlijk oprecht in het gezicht van God zijn, die geen goddelijk leven in zijn borst bezit. Het is het licht des levens in zijn ziel, die hem in een geestelijken zin oprecht voor God maakt. Maar ziet nu het verband van deze bede met de voorgaande. Voor zover als wij oprecht zijn, zullen wij beproeven de dingen die verschillen, en goedkeuren de dingen die uitnemend zijn. Wij zullen in staat zijn onze godsdienst op de proef te stellen, gelijk wij een stuk laken tegen het licht houden, opdat de zon daarop schijnt en ons doe zien of er enige motgaten, enige dunne uitgesleten plaatsen, enige bedrieglijke grondstof in is. Dit is niet gelijk aan beschadigde goederen in de achterwinkel te houden; of de kopers in een donkere hoek aan de toonbank te lokken, om Yorkshirstof voor West Engeland-laken te verkopen. Wij behoren in staat te zijn onze godsdienst uit ons hart te brengen in zijn gehele lengte en breedte, en die op te houden tegen de stralen der zon om onszelf te bezien, en anderen ook te laten zien of de grondstof waarvan hij vervaardigd is zuiver of verrot is. Hij kan een zeer goede oppervlakte hebben, netjes gestreken zijn, en toch kan de grondstof zo verrot zijn als Jeremia's 'oude versleten lompen', of de versleten klederen der Gibeonieten (Jer. 38: 1 I; Joz. 9: 5). O, waarlijk oprecht te zijn en het hart eerlijk gemaakt te hebben in de vrees Gods, opdat wij ons op Hem kunnen beroepen, 'Gij God des aanzien,' en met de Psalmddichter, 'Heere! Gij doorgrondt en kent mij' (Gen. 16: 13; Ps. 139: I). Deze godsdienst kan het licht verdragen, gelijk onze genadige Heere zei: 'Want een ieder, die kwaad doet, haat het licht, en komt tot het licht niet, opdat zijn werken

niet bestraft worden. Maar die de waarheid doet, komt tot het licht, opdat zijn werken openbaar worden, dat zij in God gedaan zijn' (Joh. 3: 20, 21).

2. Maar de apostel voegt er bij: 'en zonder aanstoot te geven tot de dag van Christus'. Het woord betekent letterlijk iemand te doen struikelen over onze kromme wegen, woorden of werken, en dus een vooroordeel te verwekken tegen de godsdienst, welke wij belijden. Het is een droevige zaak een struikelblok in de weg van iemand te zetten, vooral van een zoeker naar de waarheid, of de mond van een vijand te openen. Er was in de Levietische wet een uitdrukkelijk verbod tegen het zetten van een struikelblok op de weg der blinden (Lev. 19: 14). En o, welk een ernstige zaak is het voor een Christen, zo te handelen dat zij voor hen een struikelblok werpen, die natuurlijk verblind zijn door vooroordeel tegen de leerstukken der genade. Onze gezegende Heere sprak tegen zulken een plechtig 'wee' uit: wee de wereld van de ergernissen! want het is noodzakelijk dat de ergernissen komen; doch wee die mens door wie de ergernis komt!' (Matth. 18: 7). De begeerte dus van de Christen is te zijn om zonder aanstoot te geven'; dat is, zonder iemand billijkerwijs te doen struikelen over zijn woorden, wegen of werken; maar voor God en mensen te leven met die oprechtheid, teerheid, standvastigheid en algeheel gedrag als het evangelie betaamt, opdat niemand wezenlijke oorzaak van ergernis nemen zal tegen de waarheid Gods door in hem verrichtingen te zien, die zijn belijdenis onwaardig zijn. Wij zullen inderdaad niet in staat zijn te vermijden, ergernis te geven in de gewone zin des woords, want niets is aanstotelijker voor de wereld dan levende godzaligheid; en de Heere heeft ons gewaarschuwd dat wij van alle mensen zouden gehaat worden om Zijns naams wil. Maar de bedoeling van het woord is om geen wettige oorzaak van ergernis te geven, zodat zondaars struikelen of heiligen struikelen, en een blaam op onze heiligen godsdienst werpen door woorden of werken, die onze Christelijke belijdenis niet betamen; en zulks 'tot de dag van Christus', wanneer de gedachten van alle harten zullen geopenbaard worden. Wanneer ik gestorven ben hoop ik dat niemand die mijn graf op het kerkhof ziet, in staat zal zijn met zijn voet tegen mijn grafsteen te schoppen en te zeggen: 'Hier ligt een dronkaard; hier ligt een Antinomiaan; hier ligt een begeerlijke ellendeling; een slechte echtgenoot; een slecht vader en een verraderlijke vriend; een gewaande leraar, die de een zaak predikte en de andere beoefende, en zijn belijdenis van het evangelie schande aandeed, in plaats van die te versieren.'

IV. De laatste bede, waarover ik zeer kort moet zijn, past goed bij de drie vorige: 'Vervuld met vruchten der gerechtigheid, die door Jezus Christus zijn tot heerlijkheid en prijs van God'.

De apostel begeerde, dat zij bomen mochten zijn die goed met evangelievruchten waren beladen. Gij zult in gedachten houden dat het een gebed voor hen was; hij zegt niet dat zij zo overvloedig vruchtbaar waren, maar het was zijn verlangen dat zij zulks zouden zijn. Gelijk een hovenier, wanneer hij in de herfst in zijn hof wandelt en zijn bomen beziet, ze vooral onderzoekt, met een beschouwing van hun vrucht; en als hij er een onder ziet bijna zonder vrucht, met een zucht zegt: 'Ach, hoe weinig peren, of pruimen zijn er dit jaar aan deze boom!' Maar als hij voortloopt naar de volgende, en die goed beladen ziet, verblijdt hem zulks. Alzo in de hof der gemeente te gaan, en aan de een boom slechts twee of drie bessen voor aan de bovensten tak, aan de anderen verdorde bladeren of vermolmde takken, en slechts een zure pruim of een halve rijpe peer hier en daar te vinden - dit is geen aangenaam gezicht voor de geestelijken hovenier. Maar de bomen der planting des Heeren 'vervuld te zien met vruchten der gerechtigheid', en elke genade en vrucht des Geestes voortgebracht in een gezegende oefening - dit is waarlijk een gezicht om het hart te verheugen en te vertroosten. Dit was het gezicht, waarnaar de apostel verlangde, dat er zijn ogen mee verblijd zouden worden, dat als hij weer te Filippi kwam, om de gemeente te bezoeken, die daar onder zijn bediening gevestigd was, hij al derzelve leden met hun opzieners en diakenen vervuld mocht zien met de vruchten der gerechtigheid - inwendig, zoals liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, ootmoedigheid, zachtmoedigheid, en elke uitwendige vrucht des Geestes, die hun leven en hun wandel versierden. Hij zou graag hun blad fris en groen, hun stam gezond en krachtig, hun takken vrij van verzenging of honigdauw, en een gezegende vrucht, die elke tak belaadde, aanschouwen. En dit alles wist hij dat zijn zou 'door Jezus Christus', door Zijn tegenwoordigheid en macht, Zijn Geest en genade, en alles zou strekken 'tot heerlijkheid en prijs van God', gelijk de Heere zelf

zei: hierin is Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt; en gij zult Mijn discipelen zijn' (Joh. 15: 8).

Kunnen wij nu in onze ziel iets vinden dat overeenstemt met de begeerten die zo schoon voor de Filippische Gemeente uitgedrukt worden door de pen van de man Gods? Maar gedenkt dat de Filippenzen niet noodwendig alles waren, wat de apostel bad dat zij zijn mochten. Genade, inderdaad, kon hen zulks maken; en voor zover zij onder haar macht en invloed waren, zouden hun begeerten voor hen zelf dezelfde zijn, als die hier voor hen zijn uitgedrukt. Maar kunt gij hart en hand samenvoegen met deze ernstige beden, en eerst, uit het diepst van uw hart, begeren dat uw liefde meer en meer overvloedig worde in goddelijke kennis en genadige bevinding? Dit zal een hechten grondslag vormen voor de andere beden, en voor een dringende bede voor de Heere van alle genade, dat Hij elk van deze rijke zegeningen in uw ziel wil uitstorten. Dan hebt gij zeker reeds de vervulling der tweede bede, zo niet al het overige, want gij 'keurt de uitnemende dingen goed'. Zo gij schijnt te kort te komen, en wij komen allen te kort aan vervuld te zijn met vruchten der gerechtigheid nochtans is er, in zo ver wij in het geheel christenen zijn, een 'oprecht' zijn, en een verlangen om geen billijke oorzaak van ergernis te geven aan vriend noch vijand. In elk geval gevoelen wij, dat er geen gewillig afwenden van het oor, noch verharderen van het hart, noch smoren van het geweten tegen de macht van het Woord is. Deze dingen mogen ons aanmoedigen steeds onze smekingen voor de troon te brengen, immer gedenkende dat de Heere machtig is, overvloedig te doen boven hetgeen wij bidden of denken, en door onze begeerten te vervullen, en Zich aan onze zielen te openbaren, zelfs in de tijd ons kan vervullen met onuitsprekelijke vreugde en volzalige heerlijkheid. Amen.